

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Kennisgeving omzendbrief OMG/2023/1 'afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines'

Samenvatting:

De omzendbrief OMG/2023/1 vervangt de omzendbrief RO/2014/02 en omvat een afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting en inplanting van windturbines.

De alsmaar stijgende klimaatambities op Europees niveau werden onder meer vertaald in een actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan, waarin de Vlaamse Regering de doelstelling, voor geïnstalleerde capaciteit aan windenergie op land tegen 2030, verhoogde tot 2,6 GW.

Om tegemoet te komen aan dit ambitieniveau, en rekening houdend met de beperkte beschikbare ruimte, werden in de Strategische Visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een verregaandere bestemmingsneutraliteit en het ruimtelijke principe van de drietrapsladder voorgesteld.

Daarenboven wordt vastgesteld dat het clusteringsprincipe uit de omzendbrief RO/2014/02 in de rechtspraak steeds stringenter wordt toegepast terwijl de nieuwe windturbineprojecten door het beperkt aantal inplantingsplaatsen en de steeds groter wordende windturbines vaak geen projecten met minimaal drie windturbines betreffen.

Ingevolge deze wijzigingen is een actualisatie van de omzendbrief uit 2014 nodig.

Een nieuwe omzendbrief is een noodzakelijk om het evoluerende beleid te valideren en meer doorwerking te geven in de vergunningverlening.

De omzendbrief RO/2014/02 heeft een belangrijke meerwaarde gehad voor het stroomlijnen en uniformiseren van de vergunningverlening inzake windturbines. Zij zorgde voor meer duidelijkheid over de vraag waar windturbines conform de goede ruimtelijke ordening konden worden vergund, uitgaande van het clusterings- en bundelingsprincipe. Dit leidde tot een noemenswaardige toename van het geïnstalleerde vermogen aan windturbines in Vlaanderen.

In lijn met de stijgende klimaatambities op Europees niveau, nam de Vlaamse Regering in het Vlaams Energie- en Klimaatplan de doelstelling op, om tegen 2030 de geïnstalleerde capaciteit aan

windenergie op land te verhogen tot 2,6 GW. De steeds stijgende doelstellingen, en het beperkter worden van geschikte inplantingsplaatsen, vereisten verdere wijzigingen in het vergunningenbeleid. De op 20 juli 2018 door de Vlaamse Regering goedgekeurde strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen stelt ter zake het volgende:

“Hernieuwbare energie krijgt met de invoering van de bestemmingsneutraliteit voldoende (verweven) ruimte om een volledige transitie tegen 2050 te realiseren door enerzijds een toename van de productie van hernieuwbare energie en anderzijds door het verhogen van de verbondenheid in het Europees energienetwerk. [...] Het winnen van hernieuwbare energie is bestemmingsneutraal en kan dus binnen elke bestemmingscategorie gebeuren en heeft voldoende en adequaat plaatsgevonden in de ruimte”.

Daarnaast schuift de strategische visie als ruimtelijk ontwikkelingsprincipe de ‘drietrapsladder’ naar voor.

Een actualisatie van de inhoud van omzendbrief RO/2014/02 dringt zich dan ook op om mee te zijn met de ruimtelijke principes uit de Strategische Visie van het BRV, en met de geëvolueerde inzichten rond landschappelijke inpasbaarheid en optimaal ruimtegebruik.

Daarenboven wordt een oplossing geboden aan de strenge rechtspraak omtrent het clusteringsprincipe uit de omzendbrief RO/2014/02.

In de nieuwe omzendbrief wordt de nadruk gelegd op volgende aspecten:

- Verduidelijking van de drietrapsladder voor grote windturbines:
  - o Het clusteringsprincipe wordt verlaten in trap 1 en 2. Een strikte toepassing van het clusteringsprincipe, waarbij enkel projecten die minstens drie met elkaar geclusterde windturbines omvatten worden toegestaan, legde een te zware hypotheek op het resterende potentieel voor windturbines. Een gebied dat voorheen ingevuld werd met drie kleinere windturbines, wordt vandaag ingevuld met een of twee grotere en veel performantere windturbines.
  - o Het bundelingsprincipe wordt verlaten in de derde trap;
  - o Ondanks de onderlinge hiërarchische verhouding, wordt er tegelijk ingezet op ontwikkeling van windturbines in alle drie de trappen.
- De focus ligt sterk op het optimaal benutten van de ruimte, en dus de energetische optimalisatie van projectzones.

De omzendbrief OMG/2023/1 vervangt de vroegere omzendbrief RO/2014/02 en treedt in werking op 1 september 2023.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR